

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 19:18
Diariernr: 19/00590
P-cirknr:
Nyckelord:
Handläggare: Jonathan Fransson m.fl.
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Extern medverkan:
Datum: 2019-04-11
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Funktionshinderområdet
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg och utbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd
Rubrik: Vårproposition 2019 och vårändringsbudgeten för år 2019
Ersätter:
Bilagor:

Sammanfattning

Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2019–2021. Vårändringsbudgeten anger förändringar i årets budget. Några av satsningarna: 475 miljoner kronor satsas på elevassistenter inom skolan. Statsbidraget till kommuner med socioekonomiskt utsatta områden förstärks med 321 miljoner. Två riktade statsbidrag till äldre slopas: 200 miljoner kronor för trygghetsvårdar i trygghetsboenden och 110 miljoner för förbättrad personalkontinuitet inom hemtjänsten. Utöver detta har en förenkling av de 500 miljoner som tidigare avsåg äldreboendegaranti aviserats. Dessa kommer nu istället betalas ut efter antal äldre i kommunerna. Statsbidragen för fritidspenget på 50 miljoner respektive obligatoriskt kommunalt föräldraskapsprogram på 75 miljoner utgår.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 19:18

Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys
Jonathan Fransson m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Funktionshinderområdet
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg och utbildning
Plan- och stadsbyggnad
Miljö- och naturskydd

2019 års ekonomiska vårproposition och vårändringsbudgeten för år 2019

Den 10 april presenterade regeringen 2019 års ekonomiska vårproposition (2018/19:100) och Vårändringsbudgeten för 2019 (2018/19:99). Vi sammanfattar de förslag inom olika områden som berör kommunerna åren 2019–2021. Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) *egna kommentarer skrivs i kursiv stil.*

Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2019–2021. Vårändringsbudgeten anger förändringar i årets budget. Nedan sammanfattas några av satsningarna:

- 475 miljoner kronor satsas på elevassistenter inom skolan.
- Statsbidraget till kommuner med socioekonomiskt utsatta områden förstärks med 321 miljoner kronor.
- Två riktade statsbidrag till äldre slopas: 200 miljoner kronor för trygghetsvårdar i trygghetsboenden och 110 miljoner kronor för förbättrad personalkontinuitet inom hemtjänsten. Utöver detta har en förenkling av de 500 miljoner kronor som tidigare avsåg äldreboendegaranti aviserats. Dessa kommer nu istället betalas ut efter antal äldre i kommunerna.
- Statsbidragen för fritidspenget på 50 miljoner kronor respektive obligatoriskt kommunalt föräldraskapsprogram på 75 miljoner kronor utgår.

Det är endast i Vårändringsbudgeten för 2019 som ovanstående medel tillförts kommunerna. SKL hade hellre sett att resurser till sektorn kommer som generella långsiktiga bidrag i stället för tillskott under pågående år, vilka först beslutas av riksdagen i juni.

Innehållsförteckning

Ekonomi	3
Regeringens skatteunderlagsprognos	6
Barn och utbildning	7
Kultur- och fritidsområdet	8
Individ- och familjeomsorg	8
Äldreomsorg	9
Funktionshinderområdet	10
Regionala tillväxtåtgärder	10
Infrastruktur, fastigheter och räddningstjänst	11
Miljö	12
Arbetsgivarfrågor	13

Ekonomi

Den samhällsekonomiska prognosen i vårpropositionen

Här följer en sammanfattning av den beskrivning som ges av den samhällsekonomiska prognos för 2019 och 2020 på vilken vårpropositionen vilar (se kapitel 3). Antaganden för 2021 och 2022 kommenteras separat samt visas i tabell 1.

Sammanfattande punkter

- Nedreviderad BNP-tillväxt 2019.
- Ljus bild tecknas av arbetsmarknaden; sysselsättningsuppgången avtar men fortsätter; låg arbetslöshet väntas bestå åren framöver.
- Utrymme för ytterligare reformer saknas för 2019 och är mycket litet 2020.

BNP-tillväxten i Sverige bedöms 2019 och 2020 bli lägre än de senaste åren.

Avmattningen i den internationella konjunkturen, liksom sjunkande bostadsinvesteringar samt en inbromsning i offentlig konsumtion i Sverige, antas bidra till den svagare svenska tillväxten.

Resursutnyttjandet i samhällsekonomin bedöms vara högre än normalt både 2019 och 2020. Det är en förklaring till den låga BNP-tillväxt som beräknas dessa år. Den konjunkturförsvagning som regeringen räknar med 2019 och 2020 tar samhällsekonomin mot ett läge av normalkonjunktur 2021.

Den förväntade konjunkturförsvagningen i Sverige väntas innebära att de senaste årens förstärkning av **arbetsmarknaden** upphör. Sysselsättningen bedöms öka i en långsammare takt under 2019, till följd av en mer dämpad efterfrågan samt en långsammare tillväxt av befolkningen i arbetsför ålder. Även tillväxten i arbetskraften väntas avta. Arbetslösheten 2019 beräknas vara oförändrad jämfört med 2018. År 2020 bedöms sysselsättningen och arbetskraften fortsätta stiga, men i en betydligt långsammare takt än under föregående år. En närmast obetydlig uppgång i den relativa arbetslösheten (antalet arbetslösa som andel av arbetskraften) beräknas ske kommande år.

Tillväxten i sammanvägd BNP i de länder som är viktiga för Sveriges utrikeshandel beräknas bli lägre de kommande åren. Trots detta antas den **svenska exportmarknaden** växa snabbare 2019 och 2020, än 2018. Exportprognosen för 2019 och 2020 visar dock tillväxt ungefär som för helåret 2018. Den svenska kronan förstärks något kommande år men kvarstår på en svag nivå. Nettoexporten beräknas bidra positivt till BNP-utvecklingen både 2019 och 2020.

Bostadsinvesteringarna bedöms minska de närmaste åren. De senaste årens goda inkomstutveckling, den starka utvecklingen på arbetsmarknaden och fortsatt låga räntor är faktorer som talar för en fortsatt hög efterfrågan på bostäder 2019 och 2020, varför en hög nivå på byggandet ändå kvarstår. I näringslivet finns ett behov av investeringar för att öka produktionskapaciteten men detta hålls tillbaka av den svagare konjunkturutvecklingen, både i Sverige och omvärlden. Näringslivets investeringar (exklusive bostäder) bedöms fortsätta att öka 2019, men i en långsammare takt än tidigare.

Hushållens konsumtion bedöms växa i en mer måttlig takt 2019, jämfört med tidigare år, men konsumtionstillväxten antas bli högre redan 2020. Hushållens disponibla inkomster beräknas öka i långsammare takt när sysselsättningsuppgången mattas av. Konsumtionstillväxten väntas dock inte dämpas i motsvarande grad då hushållen antas dra ned på sitt höga sparande.

De **offentliga konsumtionsutgifterna** väntas utvecklas svagt de kommande åren. Det förklaras bl.a. av att de migrationsrelaterade utgifterna förknippade med nyanländas första år i Sverige successivt minskar. Samtidigt ökar den offentliga sektorns inkomster i svagare takt, jämfört med perioden 2015–2017 när inkomsterna steg ovanligt snabbt. Det beror dels på att skatteunderlaget såsom lönesumman inte väntas öka lika snabbt, dels på tidigare beslutade skattesänkningar.

Stigande löner i omvärlden samt ett fortsatt högt resursutnyttjande på arbetsmarknaden i Sverige bedöms ge något högre **löneökningar** framöver. Under 2019 och 2020 väntas **KPIF-inflationen** bli lägre än 2 procent, bland annat som följd av att energipriserna väntas stiga mindre än 2018. Reporäntan bedöms bli fortsatt låg 2019 och 2020.

Det **finansiella sparandet** i offentlig sektor beräknas 2019 och 2020 hamna nära utfallet för 2018 (0,7 procent av BNP). Detta är högre än nivån för överskottsmålet, 1/3 procent av BNP. Eftersom resursutnyttjandet 2019 och 2020 antas vara högre än normalt gynnas det faktiska sparandet, bland annat genom skatteinkomster som är högre än ”vid normalkonjunktur”. Nivån på det strukturella sparandet – vilket tar hänsyn till konjunkturens inverkan på inkomster och utgifter – beräknas följaktligen vara lägre än det finansiella sparandet både 2019 och 2020. Beräknat strukturellt sparande ligger 2019 något under överskottsmålets 1/3 procent av BNP. Enligt det nya finanspolitiska ramverket ska överskottsmålet, med den nya målnivån som gäller från och med 2019, utvärderas på basis av det strukturella sparandet. Denna indikation pekar på att det inte finns något utrymme för ytterligare reformer.

Det finns flera **osäkerhetsfaktorer** i prognosen. Risker kopplade till Storbritanniens utträde ur EU samt den pågående handelskonflikten mellan USA och flera andra länder kan leda till att den ekonomiska utvecklingen i Sverige blir svagare än väntat. Konjunkturutvecklingen i omvärlden kan också bli starkare än väntat, t.ex. om handelskonflikten trappas ned och förtroendet i världsekonomin ökar. I Sverige utgör en svag utveckling på bostadsmarknaden en osäkerhetsfaktor.

Den samhällsekonomiska **utvecklingen 2021 och 2022** utgör ett scenario där konjunkturläget gradvis går mot balanserat resursutnyttjande. BNP-gapet antas vara noll dessa år och BNP-utvecklingen följer därmed potentiell BNP, vilken beräknas utifrån uppskattningar om potentialen för antalet arbetade timmar respektive potentialen för produktiviteten (BNP per timme). Metodiken för denna kalkyl inbegriper en rad antaganden. Exempelvis antas oförändrade skattesatser samt endast beslutade och aviserade förändringar av statens utgifter.

Kommunsektorn som helhet antas redovisa ett resultat som är i linje med god ekonomisk hushållning. Detta får som konsekvens att den kommunala konsumtionen avviker från de

behov som kan beräknas utifrån demografin. Antagandet om oförändrade offentliga utgifter innebär en *minskning* av den offentliga konsumtionen både 2021 och 2022. Då BNP dessa år inte beräknas från användningssidan utan fastställs från utbudssidan innebär den kalkylmässigt svaga offentliga konsumtionen att andra delar av användningen blåses upp – däribland hushållskonsumtionen, vilket höjer de beräknade momsintäkterna och därigenom gynnar de intäkter som beräknas för staten. Scenariot för 2021 och 2022 är i hög grad beroende av metodiken (regeringens ”prognosprinciper”) och den skisserade utvecklingen är i högsta grad kalkylmässig.

Att sysselsättningsgraden år 2022 (när ekonomin antas vara i konjunkturell balans) beräknas vara nästan lika hög som högkonjunktens rekordnivåer 2018 framstår som en tämligen hoppfull bedömning vad gäller den långsiktiga potentialen för antalet sysselsatta och antalet arbetade timmar.

Tabell 1. Sammanfattningstabell över regeringens prognos i vårpropositionen

Procentuell förändring om inte annat anges; prognoser från november 2018 i parentes

	2018	2019	2020	2021	2022
BNP ¹	2,4 (2,6)	1,6 (2,1)	1,4 (1,4)	1,5 (1,5)	2,0
Arbetade timmar ¹	2,4 (1,9)	1,0 (0,9)	0,3 (0,4)	0,4 (0,2)	0,6
Arbetslöshet ²	6,3 (6,4)	6,3 (6,4)	6,4 (6,4)	6,4 (6,5)	6,5
BNP-gap ³	1,2 (1,4)	1,0 (1,3)	0,4 (0,5)	0,0 (0,0)	0,0
Timlöner ⁴	2,6 (2,6)	2,8 (3,0)	2,9 (3,2)	3,1 (3,3)	3,2
KPIF, årsgenomsnitt	2,1 (2,1)	1,7 (2,0)	1,5 (1,9)	1,9 (2,0)	2,0
Prisbasbelopp, tusen kronor	45,5 (45,5)	46,5 (46,5)	47,5 (47,3)	48,4 (48,4)	49,4
Finansiellt sparande i off. sektor ⁵	0,7 (1,0)	0,6 (1,2)	0,7 (2,0)	1,1 (2,6)	1,9
Strukturellt sparande i off. sektor ⁵	0,1 (0,4)	0,2 (0,8)	0,5 (1,8)	1,0 (2,6)	1,9
Konsoliderad bruttoskuld ⁵	38,8 (38,2)	34,5 (34,6)	32,8 (31,6)	30,9 (28,5)	28,2

¹Kalenderkorrigerade. ²Procent av arbetskraften. ³Procent av potentiell BNP.

⁴Konjunkturlönestatistiken. ⁵Procentandel av BNP.

Källa: 2019 års vårproposition.

Frågor om Ekonomi kan ställas till Anders Brunstedt tfn 08-452 78 19, avdelningen för ekonomi och styrning.

Regeringens skatteunderlagsprognos

Enligt regeringen har det kommunala skatteunderlaget ökat starkt under flera år men förväntas mattas av något framöver. Det beror enligt regeringen främst på att tillväxten i lönesumman bedöms avta. Man påpekar att skatteunderlaget också påverkas av regeländringar och att den underliggande ökningen varit starkare än den faktiska 2018 och 2019. Det beror främst på sänkt skatt för personer som fyllt 65 år. Men man bedömer att skatteinkomsterna också höjs något av att skattefriheten för privat hälso- och sjukvård tagits bort samt införandet av löpande rapportering av uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationer.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring

	2018	2019	2020	2021	2022	2018–2022
Reg apr	3,9	3,1	3,2	3,5	3,8	18,8
ESV mar	3,6	3,3	3,5	3,1	3,1	17,8
SKL feb	3,6	2,9	2,9	3,8	4,0	18,5
Reg nov	4,0	3,5	3,6	3,5		19,4

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKL.

Regeringens prognos visar större ökning av skatteunderlaget än SKL:s 2018 bedömning från februari. Båda prognosmakarna utgår från samma utveckling av lönesumman och vi saknar kännedom om vad som förklarar skillnaden.

Sett över hela perioden 2019–2022 är den totala skatteunderlagstillväxten lika stor i båda prognoserna. Regeringen räknar dock med större ökningstal 2019–2020 medan det är tvärtom 2021–2022. Regeringen förutser större sysselsättningsökning än SKL, framförallt i början av perioden. Det motverkas av att regeringens beräkningar utgår från lägre lönehöjningar och svagare utveckling än SKL av andra delar av skatteunderlaget.

Frågor om Skatteunderlaget kan ställas till Bo Legerius, tfn 08-452 77 34, avdelningen för ekonomi och styrning.

Förändringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning, kommuner

Inga förändringar av utgiftsområde 25.

Barn och utbildning

Ett riktat statsbidrag införs för att anställa fler lärarassistenter i skolan. För 2019 avsätts 475 miljoner kronor och från och med 2020 beräknas statsbidraget till 500 miljoner. En statsbidragsförordning tas fram och beslutas efter att riksdagen beslutat om vårändringsbudgeten.

För att underlätta för kommuner med behov av fjärrundervisning anser regeringen att det bör införas en möjlighet att söka ekonomiskt stöd för att etablera fjärrundervisning. 10 miljoner kronor avsätts för ändamålet redan 2019.

Anslaget för regionalt yrkesvux minskas innevarande år med 397 miljoner kronor då regeringen bedömer att statsbidraget inte kommer att användas fullt ut under året. Även anslaget för utbildning för tidsbegränsat anställda inom äldreomsorg och hälso- och sjukvård minskas med 48 miljoner då medlen inte bedöms användas fullt ut.

De 10 miljoner kronor som riksdagen beslutade att avsätta 2019 för fortbildning av förskollärare så att de blir behöriga att undervisa i nya årskurs 1 vid ett införande av en tioårig grundskola tas bort. Regeringen anser det är för tidigt att påbörja sådana fortbildningsinsatser eftersom ett införande av en tioårig grundskola behöver utredas.

Vad gäller lärarassistenter har regeringen också tidigare aviserat att Skolverket ska få i uppdrag att ta fram nationella riktlinjer för hur lärarassistenter, socionomer och andra yrkesgrupper ska kunna avlasta lärarna. Vad gäller det ekonomiska bidraget för att etablera fjärrundervisning finns det ännu ingen information om hur detta kommer utformas och kunna sökas.

Frågor om förskola, grundskola och gymnasieskola kan ställas till Eva-Lena Arefäll, tfn 08-452 79 45, frågor om vuxenutbildning till Kristina Cunningham, tfn 08-452 79 14, eller Helena Wintgren tfn 08-452 74 70, avdelningen för utbildning och arbetsmarknad. Frågor om förskola, grundskola och gymnasieskolan kan även ställas till Mona Fridell, tfn 08-452 79 10, avdelningen för ekonomi och styrning.

Kultur- och fritidsområdet

Kulturskola

Statligt bidrag för kommunal kulturskoleverksamhet återinförs med 50 miljoner kronor för 2019. Bidraget togs bort i den budget som beslöts av riksdagen i december 2018 men återinförs från och med den 1 juli. För 2019 föreslår regeringen 50 miljoner, jämfört med 100 miljoner som bidraget uppgått till tidigare, med hänvisning till att de medel som nu beslutas endast avser andra halvåret.

Minskning av bidrag till litteratur och kulturtidskrifter med 5 miljoner kronor

Riksdagen anvisade 5 miljoner kronor till anslaget för att nå ungdomar från socioekonomiskt svaga miljöer. Regeringen menar att satsningen Stärkta bibliotek tillgodoser det aktuella behovet och föreslår därför att anslaget 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter bör minskas med 5 miljoner.

Frågor om kultur och fritidsområdet kan besvaras av Louise Andersson, tfn 08-452 74 22 och Nils-Olof Zethrin, tfn 08-452 79 96, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Individ- och familjeomsorg

Föräldrastödsprogram avslutas

Tidigare beslut om att avsätta 75 miljoner kronor för att göra det obligatoriskt för kommunerna att erbjuda föräldrastödsprogram till föräldrar som upplever svårigheter i sitt föräldraskap dras in då regeringen inte anser att det bör införas.

Frågor om barn och ungdomsvård kan ställas till Marta Nannskog, tfn 08-452 78 68, avdelningen för vård och omsorg.

Fritidspeng

Beslut från höstbudgeten om 50 miljoner kronor för att återinföra fritidspengen tas bort i vårändringsbudgeten. Regeringen avser därmed inte heller att återkomma med ett lagförslag om ett återinförande.

Frågor om fritidspengen kan ställas till Katrien Vanhaverbeke tfn 08-452 75 15, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Jämställdhet och kvinnofrid

Regeringen satsar 45 miljoner kronor i vårbudgeten för insatser som ska motverka våld i nära relationer. I satsningen ingår en förstärkning av Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK).

Vidare avsätts 45 miljoner kronor för att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Medlen ska bland annat användas för att förstärka det nationella kompetensteamet

mot hedersrelaterat våld och förtryck, stärka kunskaperna på chefsnivå hos relevanta aktörer och stötta kommuner i att utveckla metoder för sitt arbete.

Regeringen satsar ytterligare 40 miljoner kronor för att stärka stödet till kvinno- och tjejjourer under 2019.

Frågor om kvinnofrid kan besvaras av Frida Olgun, tfn 08-452 78 81, avdelningen för vård och omsorg.

Äldreomsorg

Enligt regeringens förslag i vårändringsbudgeten uppgår bidrag till äldreomsorgen till drygt 1,3 miljarder kronor 2019. Förslaget innebär en minskning med 310 miljoner jämfört med riksdagens beslut i december 2018.

Regeringen föreslår att riksdagens beslutade höjning av investeringsstödet för bostäder till äldre på 300 miljoner kronor till totalt 700 miljoner genomförs men att medlen används för investeringar i biståndsbedömt trygghetsboende. Regeringen vill också se en annan inriktning på statsbidraget till kommunerna på 500 miljoner för att möjliggöra erbjudande om särskilt boende inom 3 månader. Därför föreslås en fördelning till samtliga kommuner utifrån antalet äldre i respektive kommun, istället för ett prestationsbaserat bidrag. Kompetenssatsningen på 50 miljoner om demensutbildning till personal i äldreomsorgen kvarstår enligt tidigare beslut. Vidare avslutar regeringen det riktade stödet för anställning av resurspersoner i trygghetsboenden, 200 miljoner, och satsningen för att uppnå en god personalkontinuitet i hemtjänsten, 110 miljoner.

Andelen, och antalet, av befolkningen som är över 65 år ökar i Sverige. Det innebär att behov och efterfrågan på bland annat äldreomsorg väntas öka de kommande åren. Vi ser redan nu att många av kommunerna har svårt att få resurserna att räcka. Bristen på arbetskraft med rätt kompetens blir allt mer påtaglig. Kompetensförsörjningen är en stor utmaning för vården och omsorgen om äldre.

Trots de ökade demografiska behoven så minskar staten sitt stöd till äldreomsorgen. I 2018 års budget fanns drygt 2,5 miljarder kronor i riktade bidrag till äldreomsorgen. Av dessa var 2 miljarder tidsbegränsade medel som riktades till bemanning inom äldreomsorg, där 2018 var det sista året för satsningen. I vårbudgeten uppgår anslaget till äldreomsorgen till 1,3 miljarder. När en riktad satsning upphör bör medlen föras över till de generella bidragen.

SKL ser positivt på att regeringen ändrar på ett av de tidigare aviserade riktade statsbidraget på 500 miljoner kronor till äldreomsorgen så att det fördelas utifrån antal äldre i kommunen och utan krav på motprestation.

Frågor om äldreomsorg kan ställas till Greger Bengtsson, tfn 08-452 75 19, eller Helena Henningson, tfn 08-452 79 35, avdelningen för vård och omsorg.

Funktionshinderområdet

Anslaget för statlig assistansersättning ökas med 150 miljoner kronor för 2019. Detta avser halvårseffekt av det förslag om att behov av hjälp med andning och sondmatning ska ses som grundläggande behov som är på remiss under våren och som planeras att träda ikraft 1 juli i år.

Detta innebär en viss återställning av de kostnadsökningar för kommunala LSS-insatser som tidigare inträffat vid förändringar i bedömningen av grundläggande behov.

Frågor om funktionshinderområdet kan ställas till Ulrika Lifvakt, tfn 08-452 74 54, avdelningen för vård och omsorg, eller till Peter Sjöquist, tfn 08-452 77 44, avdelningen för ekonomi och styrning.

Regionala tillväxtåtgärder

Delegationen mot segregation får fortsatt finansiering

Delegationen mot segregation (Delmos) inrättades den 1 januari 2018 med uppdrag att bidra till att minska och motverka segregation i samhället och förbättra situationen i socioekonomiskt utsatta områden. Regeringen beslutade i mars 2018 om en långsiktig satsning på kommuner och områden med socioekonomiska utmaningar under perioden 2018–2027 där 32 kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden skulle få stöd via ett statsbidrag i syfte att stärka ekonomisk och social utveckling. Riksdagen beslutade i december 2018 att anslaget till Delegationen mot segregation skulle halveras och användas till att avveckla myndigheten under 2019. Riksdagen fattade även beslut om en minskning på 378 miljoner kronor till anslaget åtgärder mot segregation jämfört med regeringens förslag i Budgetpropositionen för 2019. För att finansiera ingångna åtaganden 2019 beslutades emellertid 100 miljoner till anslaget i december 2018.

Regeringen föreslår att myndighetens anslag ska öka med 11 miljoner kronor för 2019 så att de kan fullgöra sina uppgifter och tillförs ytterligare 321 miljoner, för att infria ingående åtaganden för 2019. Ny ram 2019 för åtgärder mot segregation är 421 miljoner.

SKL har i nuläget ingen information om medel för statsbidraget till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden för perioden 2020–2027.

Frågor om regionala tillväxtåtgärder besvaras av Kristina Cunningham tfn 08-452 79 14, avdelningen för utbildning och arbetsmarknad.

Infrastruktur, fastigheter och räddningstjänst

Fastigheter

Anslaget för investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande minskas med 750 miljoner kronor 2019, det är en anpassning till prognosen för tidigare beslutade projekt med utbetalning under året. Investeringsstödet kommer att finnas kvar, fast i förändrad form, enligt 73-punktsprogrammet. Därför förslår regeringen en höjning av anslaget på totalt 6 000 miljoner ackumulerat för 2020–2022 för att redan inkomna ansökningar om stöd enligt de gamla reglerna ska kunna beviljas i år.

Frågor om bostäder kan ställas till Peter Sjöquist, tfn 08-452 77 44, avd för ekonomi & styrning, och Jan-Ove Östbrink, tfn 08-452 71 05, avd för tillväxt & samhällsbyggnad.

Räddningstjänst

Insatserna som genomfördes sommaren 2018 för att bekämpa skogsbränder i flera delar av landet har medfört omfattande kostnader för de drabbade kommunerna. För att kunna betala ut den ersättning kommunerna är berättigade till i enlighet med lagen om skydd mot olyckor behöver anslaget tillföras ytterligare medel. Regeringen anser därför att anslaget 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m. bör ökas med 170 miljoner kr.

Frågor till Markus Planmo, tfn 08-452 79 65, avd för tillväxt & samhällsbyggnad.

Nationell transportinfrastruktur

Regeringen föreslår att anslaget Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur ökas med 122 miljoner kronor.

SKL anser att det är positivt att utöka satsningar på bättre infrastruktur på enskilda vägar och järnvägsunderhåll för godstransporter i hela landet. SKL har tidigare framfört att utveckling av godstrafikstråk är en nyckelfråga för hållbar regional utveckling och tillväxt i hela landet. SKL anser att transportsystemet behöver utvecklas efter landsbygdens behov.

Frågor om regionala tillväxtåtgärder besvaras av Selda Taner tfn 08-452 78 96, och Sara Rhudin, tfn 08-452 75 44, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Bredband

För att bidra till att nå regeringens bredbandsmål, och ge fler tillgång till snabbt bredband i lands- och glesbygd, tillförs landsbygdsprogrammet 95 miljoner kronor.

Det är positivt att regeringen tillför stödmedel för bredbandsutbyggnad även om tillskottet är marginellt. Det är olyckligt att de tillförs landsbygdsprogrammet i ett skede där Jordbruksverket genom skärpta föreskrifter har försvårat eller tom omöjliggjort för kommunala stadsnät att ta del av medlen.

Frågor ställs till Michaela Stenman tfn 08-452 78 96, avd för tillväxt & samhällsbyggnad.

Miljö

Anslag till investeringsstöd till solceller ökas med 300 miljoner kronor, samtidigt som stödnivån sänks till 20 procent. Anslaget till Klimatanpassning minskas med 55 miljoner, vilket inte bedöms påverka den verksamhet som finansieras. Anslaget till sanering och återställning av förorenade områden ökas med 40 miljoner.

Ett antal kommuner påverkas av avskaffad skattenedsättning av energiskatt och höjd koldioxidskatt för värmeproduktion i kraftvärmeverk vilka också omfattas av EU:s utsläppshandel, ETS. På årsbasis handlar det om 436 miljoner kronor, vilket förväntas avta över tid.

SKL tillhör de remissinstanser som var kritiska eftersom användningen av fossila bränslen i kraftvärmelanläggningar i de flesta fall redan är under avveckling och resurser behövs till ersättningsinvesteringar. En tidigarelagd stängning av dessa kraftvärmelanläggningar riskerar att förvärra den redan akuta effektsituationen i framförallt storstäderna och kan medföra ökad import av fossil el.

Frågor om miljö kan ställas till Andreas Hagnell, tfn 08-452 78 66 avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Klimatinvesteringar

Regeringen bemyndigas att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst totalt 1 600 miljoner kronor ackumulerat under perioden 2020–2023.

Anslaget används bl.a. för klimatinvesteringar på lokal och regional nivå samt stöd till installation av laddinfrastruktur för elfordon. För att stimulera till överflyttning av gods-transporter från väg till sjöfart har ett tillfälligt ekobonusssystem införts. För att möjliggöra utbetalningar av ekobonus behöver anslagsändamålet utvidgas för att omfatta sådant stöd. Vidare behöver anslaget ökas med 8 miljoner kronor för att finansiera redan ingångna avtal. Motsvarande minskning har gjorts inom utgiftsområde 22, Kommunikationer.

SKL är positivt till att regeringen genomför satsningar för klimatinvesteringar på lokal och regional nivå, bl.a. för utbyggnad av laddinfrastruktur för elfordon. SKL har sedan tidigare ställt sig positivt till satsningen Klimatklivet. SKL är även positiv till att den redan genomförda satsningen Ekobonus för överflyttning av godstransporter från väg till sjöfart. Att i högre grad utnyttja vattenvägarna för godstransporter är en viktig del i omställningen mot ett hållbart transportsystem.

Frågor om klimatinvesteringar besvaras av Ida Nelson, tfn 08-452 79 43, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad.

Arbetsgivarfrågor

Lönebildning

Svensk ekonomi har utvecklats starkt och utbudet av arbetskraft har ökat snabbt de senaste åren. Tillsammans med den starka konjunkturen har det bidragit till en historiskt hög sysselsättningsgrad. Arbetsgivare främst i offentlig sektor uppger brist på arbetskraft.

Produktiviteten har däremot endast ökat svagt, och det relativt höga resursutnyttjandet på arbetsmarknaden avspeglas inte i löneökningstakten. Arbetskostnaderna per producerad enhet stiger relativt snabbt, vilket driver upp kostnadsutvecklingen i företagen och håller uppe inflationstakten. 2019–2022 förväntas dock löneökningstakten stiga något bl.a. på grund av en gradvis stigande produktivitetstillväxt, stigande löner i omvärlden och en fortsatt stabil arbetsmarknadsutveckling.

Enligt den preliminära konjunkturlönestatistiken uppgick löneutvecklingen 2018 till 2,6 procent. Prognosen för periodens timlöneutveckling har reviderats ned något jämfört med tidigare och ligger på 2,8 % (2019), 2,9 % (2020), 3,1 % (2021) och 3,2 % (2022).

Det särskilda statsbidraget för satsningen på lärarlöner kvarstår.

Frågor om lönebildning besvaras av Pia Murphy, tfn 08-452 79 38, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Arbetsmarknad och arbetsliv

I Vårpropositionen beskrivs att genomförandet av Januariavtalet nu påbörjas. Där beskrivs att utgångspunkten är att Arbetsförmedlingen vid behov ska kunna erbjuda personliga möten i hela landet inom ramen för sitt myndighetsansvar. Regeringen avser återkomma om formerna för Arbetsförmedlingens framtida deltagande i servicekontoren.

SKL ser det som nödvändigt att arbetslösa och nyanlända ska kunna möta personligt stöd från Arbetsförmedlingen i sin egen kommun och att närvaron också är avgörande för att kunna bibehålla god samverkan.

I Vårändringsbudgeten föreslår regeringen en nedsättning av det samlade uttaget av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift införs på ersättning till ungdomar som vid årets ingång har fyllt 15 men inte 18 år. Endast ålderspensionsavgift betalas på ersättning upp till 25 000 kronor per kalendermånad. Ändringarna föreslås träda i kraft 1 augusti 2019 och för ersättning som utges efter 31 juli 2019.

SKL har tidigare ställt sig positiv till en nedsättning av arbetsgivaravgifter för unga under 18 år för att stimulera feriearbete. SKL har dock påpekat att 25 000 kronor är en hög nivå och vikten av att konstruktionen inte får unga att prioritera arbete framför studier.

Ramanslaget för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ökas med 335 miljoner kronor från dagens 10 311 miljoner. Detta för att ytterligare stärka arbetet med att rusta

arbetssökande för att möta arbetsgivares behov, och särskilt för att stärka insatser inom lokala jobbspår där Arbetsförmedlingen, kommuner och arbetsgivare samverkar.

SKL ser positivt på arbetet med jobbspåren och hur det stärker individernas etablering och samarbete mellan aktörer. Samtidigt kan konstateras att ramanslaget för arbetsmarknadspolitiska program och insatser för 2018 var 13 422 miljoner kronor. Även med föreslagen ökning är nivån på ramanslagen för arbetsmarknadspolitiska program och insatser 2 776 miljoner lägre för 2019 jämfört med 2018. SKL saknar en analys av vilka konsekvenser det får för arbetslösa och de som lämnar etableringsprogrammet. Det finns också betydande risk att detta tillsammans med att Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag är 781 miljoner lägre för 2019 jämfört med 2018 kommer att medföra ökade kostnader för landets kommuner gällande ekonomiskt bistånd och kommunala arbetsmarknadsinsatser. För detta saknas också analys.

Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar ökas med 80 miljoner kronor. Regeringen avser att ta bort det förordningsstyrda kravet på nystartsjobb om att andra anställningsförmåner än lön ska följa av, eller vara likvärdiga med, kollektivavtal. Detta förväntas leda till fler nystartsjobb. Genom att fler arbetslösa, deltagare i etableringsprogrammet och deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin antas få ett nystartsjobb bedöms samtidigt utgifterna för arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, etableringsersättning och arbetsmarknadspolitiska program minska. Ikraftträdande planeras att ske i augusti 2019.

SKL bedömer det svårt att se hur stor del av detta som kommer kommuner och regioner till del till skillnad från insatser som extratjänster som är destinerade medel för kommunal sektor. Anslaget för Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar blir även med denna förstärkning 763 miljoner kronor lägre för 2019 jämfört med 2018.

Regeringens bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden för Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020 ökar med 165 miljoner kronor, till totalt 3 850 miljoner ackumulerat 2020–2023.

SKL får flera signaler om att befintliga samverkansstrukturer kring arbetslösa inom FINSAM, ESF och DUA behöver värnas och försvaras i den förändring som nu sker av arbetsmarknadspolitiken. SKL är därför positivt till förstärkningen kring ESF och anser att medlen exempelvis bör användas för att stärka Arbetsförmedlingens närvaro och samverkan i hela landet samt strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

Frågor om Arbetsmarknad besvaras av Phia Moberg, Tor Hatlevoll och Vincent Paciello Lundvall på Förhandlingssektionen och av Åsa Karlsson, Oscar Svensson och Per Överberg på Arbetsmarknadssektionen.

Arbetsmiljö

Inriktningen på anslaget avseende arbetslivspolitik utvidgas så att det även kan användas för stöd till företagshälsovårdens kompetensförsörjning. Det omfattar därmed även Myndigheten för arbetsmiljökunskaps (Mynaks) utgifter för stöd för företagshälsovårdens kompetensförsörjning.

Frågor om Arbetsmiljö besvaras på av Gunnar Sundqvist, tfn 08-452 71 08, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

Jämställdhet

Regeringens föreslår att anslaget ökas med 40 miljoner kronor för Jämställdhetsmyndigheten. I december fattade riksdagen beslut om att halvera Jämställdhetsmyndighetens förvaltningsanslag 2019 jämfört med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2019. Anslaget skulle användas för att avveckla myndigheten till den 31 december i år. Regeringen anser dock att Jämställdhetsmyndigheten inte ska avvecklas och föreslår därför att myndigheten tillförs 40 miljoner 2019.

Jämställdhetsmyndighetens uppgifter omfattar bl.a. uppföljning, analys, samordning och stöd i syfte att nå de jämställdhetspolitiska delmålen och har därmed en viktig roll för genomförandet av jämställdhetspolitiken. För att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter behöver ytterligare medel tillföras.

Frågor om Jämställdhet besvaras av Charlotta Undén, tfn 08-452 71 62, och Anna Ulveson, tfn 08-452 74 67, avdelningen för arbetsgivarpolitik.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Niclas Johansson

Jonathan Fransson